



Lausunto

27.4.2026

VN/409/2026

VN/409/2026-OKM-35

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltuun luonnokseen urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta.

Ministeriö toteaa, että lakiesitys on valmisteltu hyvin ottaen huomioon aikataulun kireys. Näillä muutoksilla kehitettäisiin urheilijoiden turvaa sekä vahvistettaisiin luottamusta tähän erityslainsäädännöllä muodostettuun järjestelyyn.

Lakiesityksessä ehdotetaan muutettavaksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia siten, että urheilijan vanhuudenturva voitaisiin järjestää nykyisten, laskuperustekorkoon sidottujen vakuutusten lisäksi sijoitussidonnaisilla vakuutuksilla. Urheilijoiden turvan osalta on nimenomaisesti hyväksytty se, että se on poikkeava järjestely muusta sosiaaliturvasta.

Ehdotuksen mukaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneet aktiiviset vakuutukset ja vapaakirjat voitaisiin muuttaa sijoitussidonnaisiksi urheilutyönantajan ja vapaakirjojen osalta vakuutetun suostumuksella.

Ehdotuksen mukaan lakiin lisättäisiin mahdollisuus maksaa eläke määräaikaisena elinikäisen maksamisen sijaan. Määräaikainen maksaminen vaatisi urheilijan suostumuksen.

Lakiesityksessä ehdotetaan lakiin lisättäväksi myös mahdollisuus järjestää urheilijan vanhuudenturva vaihtoehtoisesti urheilutyönantajien perustamassa lisäeläkekassassa. Tällä muutoksella lisättäisiin valinnanvapautta urheilutyönantajille vakuutusturvan järjestämistavan osalta. Urheilijarahastojen ja eläkevarojen hallinnoinnin siirto pois yksittäisiltä varainhoitajilta keskitettyyn urheilijoiden eläkekassaan, jota valvoisi Finanssivalvonta (Fiva) voisi osaltaan parantaa urheilijoiden eläketurvan tuoton kehittymistä. Eläkekassa hallinnoisi vanhuudenturvaa sijoitussidonnaisena tuotteena, mikä varmistaisi pääoman kasvun ja ammattimaisen sijoitustoiminnan Finanssivalvonnan alaisena.

Urheilijan eläkevakuutusturvaan on maksettu lain voimaantulemisen jälkeen maksettu useita kymmeniä miljoonia euroja. Kuten hallituksen lakiesityksessä todetaan, urheilijan eläketurva on muodostunut maksetusta vakuutusmaksusta, sille maksettavasta laskuperustekorosta ja mahdollisista henkivakuutusyhtiön maksamista asiakashyvityksistä vähennettyinä vakuutusyhtiön

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.okm@gov.fi

perimillä hoitokustannuksilla. Laskuperustekorko ja asiakashyvitykset ovat olleet viime vuosina korkomarkkinoista ja vakuutusyhtiöiden vakavaraisuussäännöksistä johtuen alhaiset.

Nykyjärjestelmässä urheilijoiden eläkesäästöille ei ole saavutettu niille alun perin ajateltua tasoa. Näin eläkesäästöjen sitominen 0 % laskuperustekorkoon on jopa johtanut siihen, että eläkesäästön reaalityttö on jäänyt negatiiviseksi, jolloin pahimmassa tapauksessa urheilijalle ei jää eläkettä maksettavaksi.

Ehdotuksen mukaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneet aktiiviset vakuutukset ja vapaakirjat voitaisiin muuttaa sijoitussidonnaisiksi urheilutyönantajan ja vapaakirjojen osalta vakuutetun suostumuksella. Vapaakirjojen ja nykyisen vakuutuskannan siirto voi olla tärkeä kysymys sille, onko lisäeläkekassan perustaminen realistinen vaihtoehto. Siksi se tulisi ratkaista viimeistään tapaturmavakuutusta koskevan valmistelun yhteydessä eläketurvaa täydentävänä esityksenä.

Urheilijan tapaturmasta- ja eläketurvasta annettu laki lähtee siitä, että vanhuuseläke on elinikäinen. Tässä tilanteessa vanhuuseläkkeen elinikäinen kuukausittain määrä jää keskimääräisellä urheilijalla hyvin pieneksi, kun eläkkeen karttumisvuosia ei normaalissa tapauksessa tule kuin 5 – 15 vuotta.

Vakuutettuina urheilijoina on myös ulkomaalaisia, jotka ovat lyhyen ajan Suomessa esim. yhden tai kahden kauden ajan. Yleensä nämä ulkomaalaiset urheilijat eivät eläkeiässä ole hakemassa eläkettä Suomessa vaan he asuvat ulkomailla. Nämä ulkomaalaiset urheilijat eivät ole yleensä pelikausien jälkeen päivittäneet vakuutusyhtiöön yhteystietojaan, joten vakuutusyhtiö ei voi myöskään muistuttaa heitä eläkkeen hakemisesta. Pahimmassa tapauksessa ulkomaalaisten pelaajien eläkkeet jäävät hakematta ja niiden eläkesäästö jää vakuutusyhtiölle.

Olisi urheilijoiden eläkejärjestelmän kehittämisen kannalta erittäin tärkeää, että pienet eläkesäästöt voitaisiin maksaa kertasuorituksena urheilu-uran päättyessä tai viimeistään eläkeiässä. Euromääräinen raja tulisi tällöin erikseen määrätä.

Pelkästään tämä kertasuoritus ei poista kuitenkaan sitä tosiseikkaa, että kertyneet eläkkeet ovat suuruudeltaan yleensä erittäin pieniä. Jotta eläkesäästöistä olisi pelaajalle jotain todellista hyötyä eläkeaikana, täytyisi mahdollistaa määrääkainen eläke aika, joka voisi lyhyimmillään olla 10 vuotta ja urheilija saisi itse eläkkeelle jäädessä valita tämän eläkeajan pituuden 10 vuoden ja elinikäisen eläkkeen välillä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että ensisijaista on tämän lain voimaantulon varmistaminen 1.7.2026 alkaen. Jatkovalmistelun osalta ministeriö pitää tärkeänä sitä, että urheilijoiden eläketurvaa kehittämistä jatkettaisiin siten, että urheilijarahastojen tuloutuksen aikarajaa (uran päättymisestä 15 vuotta) voitaisiin pidentää esimerkiksi 30 vuoteen uran päättymisestä kuitenkin niin, että urheilijarahastoon kerääntyneet varat olisi purettava ennen sijoitussidonnaisen vanhuuseläkkeen alkamista.

Erityisasiantuntija

Hannu Tolonen

Jakelu

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta